

การบริการวิชาการอาชีพเสริมเพื่อสร้างรายได้: กรณีศึกษาชุมชนโค้งตาบาง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี Income Generating Supplementary Vocational Academic Services: A Case Study of Khong Ta Bang Community, Tha Yang District, Phetchaburi Province

ณัฐนันท์ ศูนย์จันดา¹

E-mail: puwanai_47@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริการวิชาการอาชีพเสริมเพื่อสร้างรายได้ โดยใช้วิธีการประชุมกลุ่มพื้นที่หมู่บ้านและการทำหลักสูตรการจัดอบรม “การนวดไทยเพื่อสุขภาพ 150 ชั่วโมง” สร้างอาชีพเสริม ของชุมชนโค้งตาบาง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี และเพื่อศึกษารายได้จากอาชีพเสริมของประชาชนหมู่บ้านโค้งตาบาง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี กลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำนวน 13 คน ได้เลือกผู้ให้ข้อมูลแบบลูกโซ่ (Snowball Selection) โดยใช้การสัมภาษณ์รายบุคคลและกลุ่มด้วยแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลและจากเอกสาร ตำรา

ผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลเป็นเพศหญิง จำนวน 12 คน ส่วนใหญ่มีอายุมากกว่าหรือเท่ากับ 51 ปี ทุกคนมีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และนับถือศาสนาพุทธ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง และผู้ให้ข้อมูลจำนวน 8 คน มีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท ต่อเดือน ผลการศึกษการบริการวิชาการอาชีพเสริมเพื่อสร้างรายได้ โดยใช้วิธีการประชุมพื้นที่หมู่บ้าน พบว่าผู้ให้ข้อมูลมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกิดขึ้นของหมู่บ้าน เช่น การประชุม ทำงาน เตรียมงาน จัดกิจกรรมต่างๆ จัดทำโครงการร่วมกับหน่วยงานของรัฐ และผลการทำหลักสูตรการจัดอบรม “การนวดไทยเพื่อสุขภาพ 150 ชั่วโมง” สร้างอาชีพเสริม ของชุมชนโค้งตาบาง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรีพบว่ามีการทำหลักสูตรฯ ตามขั้นตอน ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการ 1 สัปดาห์ ส่วนการจัดอบรมสร้างอาชีพเสริมมีการดำเนินการตามขั้นตอนในหลักสูตรฯ และใช้ระยะเวลา 25 วัน ส่งผลให้รายได้ของผู้ให้ข้อมูล จำนวน 13 คน มีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 9,738 บาท ต่อเดือน

คำสำคัญ: การบริการวิชาการ อาชีพเสริม สร้างรายได้

Abstract

The purposes of this qualitative research were to study income generating supplementary vocational academic services of Khong Ta Bang Community, Tha Yang District, Phetchaburi Province, to study the community of them and the course and training of "Thai Massage for Health for 150 Hours," to create supplementary careers, and to study the additional income from supplementary careers of the people of Khong Ta Bang Community, Tha Yang District, Phetchaburi Province. Snowball sampling was used to select a group of 13 informants, who were then interviewed individually and in groups. Data was collected and analyzed using content analysis of informants and textbook documents.

The findings revealed that 12 informants were female, over the age of 51, all had undergraduate and Buddhist degrees, 12 informants were employed, and 8 informants earned less than 10,000 baht per month. According to the income generating supplementary vocational academic services results, the informant was involved in village activities such as meetings, working, preparing events, organizing activities, and preparing projects with government agencies. The course outcomes of 150 hours of Thai massage training and health training creating a supplementary career. Furthermore, it was discovered that the course was carried out in 7 days in accordance with the procedure. The course included supplementary occupational training, which lasted 25 days and resulted in 13 informants earning an average of 9,738 baht per month.

Keywords: academic services, supplementary careers, income generating

¹ นักบริหารงานทั่วไป ชำนาญการ หน่วยงานสังกัด คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

ความเป็นมาของปัญหา

บ้านโค้งตางมีป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ พื้นที่ป่ามีความร่มรื่น ประกอบด้วยพันธุ์ไม้ที่สำคัญหลากหลายชนิด สัตว์ป่านานาชนิด และมีน้ำไหลในลำห้วยตลอดปี ต่อมาราษฎรเข้ามาตัดไม้เพื่อเผาถ่าน ส่งผลให้ป่าไม้บริเวณบ้านโค้งตางถูกตัดเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่นๆ ตามมา โดยราษฎรในพื้นที่และต่างพื้นที่ได้ตัดไม้ไปทำบ้านเรือนที่อยู่อาศัยและตัดไม้เพื่อนำไปเผาถ่าน เพื่อใช้สอยและเพื่อการค้าขาย ลำสัตว์ป่า และมีการลักลอบกระเบียดยอยหินบริเวณเขานางต่าง อีกทั้งมีการซื้อใช้พื้นที่ป่าอุดมสมบูรณ์เพื่อการสัมปทานกระเบียดยอยหิน เมื่อชาวบ้านทราบข่าวการติดประกาศของกลุ่มนายทุนว่าจะขออนุญาตกระเบียดยอยหินบริเวณเขานางต่าง จึงรวมตัวกันคัดค้าน ณ ที่ว่าการอำเภอท่ายาง และได้ทำหนังสือถึงอุตสาหกรรม จังหวัดเพชรบุรี ให้อุตสาหกรรมขออนุญาตสัมปทานกระเบียดยอยหิน ผลปรากฏว่า ทางกลุ่มนายทุนและผู้บุกรุกไม่ยินยอม จึงเกิดเหตุการณ์ต่อต้านเรื่อยมาจากชาวบ้านโค้งตางจนถึงขั้นเกิดลอบทำร้ายกัน โดยการใช้กำลังและอาวุธ จนในที่สุดกลุ่มนายทุนจึงยอมถอย ไม่เข้าไปดำเนินการกระเบียดยอยหินอีกต่อไป หลังจากนั้นเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ได้เข้าไปส่งเสริมจัดตั้งเป็นป่าชุมชน เมื่อปี พ.ศ. 2552 คณะกรรมการป่าชุมชนและชาวบ้านจึงช่วยกันทำแนวเขต เพื่อป้องกันมิให้ผู้บุกรุก และได้ร่วมกันปลูกต้นไม้ในบริเวณที่ว่าง ในวันสำคัญต่างๆ เป็นประจำทุกปี ช่วยกันดูแลรักษาป่า และมีการใช้ประโยชน์ผลผลิตจากป่าตามกฎระเบียบที่ชาวบ้านโค้งตางทำประชาคมกันไว้ (สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอท่ายาง, 2554)

บ้านโค้งตาง หมู่ 10 ตำบลท่าไม้รวก อยู่ในเขตการปกครองขององค์การบริหารส่วน ตำบลท่าไม้รวก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 258 ครัวเรือน มีประชากรทั้งสิ้น 943 คน เป็นชาย 481คน หญิง 462 คน บ้านโค้งตาง เป็นหมู่บ้านที่จัดตั้งขึ้นใหม่ เมื่อปี พ.ศ. 2542 โดยแยกตัวจาก บ้านไร่หลวง หมู่ 7 ตำบลท่าไม้รวก มี นายฉันท อัครสกุลภิญโญ เป็นผู้ใหญ่บ้านคนแรกจนถึงปัจจุบัน เดิมทีราษฎรที่ชื่อ นายบาง และครอบครัว ตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนตรงบริเวณทางโค้ง ถนนสายเขื่อนเพชร – เขาลูกช้าง ซึ่งเป็นถนนสายหลักของหมู่บ้าน จนชาวบ้านเรียกบริเวณนี้ว่า “โค้งตาง” และให้เรียกชื่อหมู่บ้านว่า “หมู่บ้านโค้งตาง” จนถึงปัจจุบัน (สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอท่ายาง, 2554)

สภาพทั่วไปของหมู่บ้านเป็นพื้นที่ราบลุ่ม ติดกับแม่น้ำเพชรบุรี ประมาณ 5,000 ไร่ เป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ มีโครงการพระราชดำริปลูกป่า ประมาณ 4,000ไร่ ที่อยู่อาศัย 200 ไร่ พื้นที่การเกษตร 600 ไร่ ป่าชุมชน 54 ไร่ ปลูกปาล์ม 150 ไร่ มีดินที่อุดมสมบูรณ์ ปลูกพืช ได้เกือบทุกชนิด ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำไร่ พืชที่ปลูกส่วนใหญ่คือ มะนาว ชมพู่ กล้วยชนิดต่างๆ เช่น กล้วยน้ำว้า กล้วยหอม กล้วยไข่ และพืชผัก ผลไม้อื่นๆ และประกอบอาชีพรับจ้าง ทำการเกษตร รวมถึงหาของป่าขาย เช่น ผักหวาน เห็ดโคน และปลาตามแหล่งน้ำตามธรรมชาติ (สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอท่ายาง, 2554)

สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เป็นสถาบันการศึกษาที่เก่าแกในภูมิภาคตะวันตก มีพันธกิจในการดำเนินการ ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านวิจัย ด้านการบริการวิชาการ ด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาท้องถิ่น จ.เพชรบุรี และ จ.ประจวบคีรีขันธ์ ในด้านการบริการวิชาการ มุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน โดยดำเนินการตามแผนอย่างเป็นระบบและมีมาตรฐานการดำเนินการ เพื่อให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่นในทุกๆ ด้าน เช่นด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสุขภาพ ด้านเทคโนโลยี และให้เกิดความเท่าทันการเปลี่ยนแปลงในสังคม (มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, 2564)

จากการลงพื้นที่สำรวจครัวเรือน และสัมภาษณ์ประชาชนโค้งตาง อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี พบว่าประชาชนที่มีรายได้น้อยส่วนใหญ่ในเขตชุมชนโค้งตาง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป และไม่มีรายได้เสริมทางอื่น ทำให้รายได้ไม่เพียงพอจ่ายของครัวเรือน ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีที่ดินทำการเกษตร ไม่มีต้นทุนในการซื้อพ่อแม่พันธุ์ในการเลี้ยงและขยายพันธุ์สัตว์ หรือการทำปศุสัตว์ ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ดังกล่าวประกอบอาชีพรับจ้าง และมีรายได้รายวัน เพียงวันละ 300 บาท ซึ่งรายได้ดังกล่าวไม่เพียงพอจ่ายในครัวเรือน อีกทั้งพบว่า ครัวเรือนส่วนใหญ่ทำงานหาเงินเลี้ยงดูครอบครัวหรือเป็นเสาหลักเพียง คนเดียว นอกจากนี้ยังพบกลุ่มประชาชนผู้สูงอายุ ตั้งแต่ อายุ 60 - 80 ปี ที่ไม่มีอาชีพ และว่างงาน

ผู้วิจัยมองเห็นถึงปัญหาและขีดจำกัดของชุมชนในการสร้างรายได้เพิ่มในครัวเรือน โดยสาเหตุของความยากจนที่พบสำหรับประชาชนในเขตชุมชนโค้งตาง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี ส่วนใหญ่สาเหตุมาจากปัจจัยภายใน ได้แก่ การมีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพต่ำ เนื่องจากการขาดโอกาสในการศึกษาและพัฒนา ทักษะต่างๆ การขาดโอกาสในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ การมีสุขภาพสุขภาพ การมีภาระในการเลี้ยงดูครอบครัวที่มีขนาดใหญ่ การมีทรัพย์สินและที่ดินในการทำกินน้อย เป็นต้น ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ ล้วนเป็นสาเหตุภายในบุคคลที่ทำให้บุคคลกลายเป็นคนจน หรือมีรายได้น้อย

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะดำเนินการวิจัย เรื่อง การบริการวิชาการอาชีพเสริมเพื่อสร้างรายได้: กรณีศึกษาชุมชนโค้งตาง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี โดยจะทำการศึกษาใน 3 ด้าน คือ 1. ด้านการลงประชาคมพื้นที่หมู่บ้านโค้งตาง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี 2. ด้านการทำหลักสูตร“การนวดไทยเพื่อสุขภาพ 150 ชั่วโมง” และ การจัดอบรม“การนวดไทยเพื่อสุขภาพ 150 ชั่วโมง”

สร้างอาชีพเสริมให้แก่ประชาชนหมู่บ้านโค้งตาง อำเภอน้ำหนาว จังหวัดเพชรบูรณ์ และ 3. ด้านรายได้เพิ่มขึ้นจากอาชีพเสริมของประชาชนหมู่บ้านโค้งตางบาง อำเภอน้ำหนาว จังหวัดเพชรบูรณ์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริการวิชาการอาชีพเสริมเพื่อสร้างรายได้ โดยใช้วิธีการประชาคมพื้นที่หมู่บ้านและการทำหลักสูตรการจัดอบรม “การนวดไทยเพื่อสุขภาพ 150 ชั่วโมง” สร้างอาชีพเสริม ของชุมชนโค้งตางบาง อำเภอน้ำหนาว จังหวัดเพชรบูรณ์
2. เพื่อศึกษารายได้เพิ่มขึ้นจากอาชีพเสริมของประชาชนหมู่บ้านโค้งตางบาง อำเภอน้ำหนาว จังหวัดเพชรบูรณ์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประเภทของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 2.1 ประชากร คือ ประชาชนหมู่บ้านโค้งตางบาง อำเภอน้ำหนาว จังหวัดเพชรบูรณ์
- 2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนหมู่บ้านโค้งตางบาง อำเภอน้ำหนาว จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 13 คน
- 2.3 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง มีการเลือกผู้ให้ข้อมูลจากการแนะนำต่อๆ กันไปในพื้นที่แบบลูกโซ่ (Snowball Selection)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย

3.1.1 แบบสัมภาษณ์การลงประชาคมพื้นที่หมู่บ้านโค้งตางบาง อำเภอน้ำหนาว จังหวัดเพชรบูรณ์

3.1.2 หลักสูตร “การนวดไทยเพื่อสุขภาพ 150 ชั่วโมง” และการจัดอบรม “การนวดไทยเพื่อสุขภาพ 150 ชั่วโมง”

สร้างอาชีพเสริมให้แก่ประชาชนหมู่บ้านโค้งตางบาง อำเภอน้ำหนาว จังหวัดเพชรบูรณ์

3.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย ผู้วิจัยมีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการหาค่าความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น ไปตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ประกอบด้วยการหาข้อบกพร่องในด้านเนื้อหา ความครอบคลุมของเนื้อหา การใช้สำนวนถ้อยคำเพื่อความเข้าใจของผู้ตอบ ลำดับความสำคัญก่อนหลัง ความซับซ้อนและความสอดคล้องต่อเนื่องของแบบสัมภาษณ์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน โดยใช้การหาดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity Index) เท่ากับ 1.00 หลังจากนั้นผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม ทั้งความถูกต้องของเนื้อหา ภาษา และรูปแบบตามคำแนะนำ ก่อนนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การดำเนินการวิจัย

4.1.1 การสัมภาษณ์รายบุคคล เพื่อหาปัญหารายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายในครัวเรือน โดยสัมภาษณ์ประชาชนหมู่บ้านโค้งตางบาง อำเภอน้ำหนาว จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 13 คน ช่วงเวลาตั้งแต่วันที่ 1 ถึง 30 พฤศจิกายน 2561

4.1.2 การสัมภาษณ์กลุ่ม เพื่อระดมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชนหมู่บ้านโค้งตางบาง อำเภอน้ำหนาว จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 13 คน โดยหาข้อสรุปในการสร้างอาชีพเสริมด้วยหลักสูตร “การนวดไทยเพื่อสุขภาพ 150 ชั่วโมง” ช่วงเวลาตั้งแต่วันที่ 2 ถึง 3 ธันวาคม 2561

4.2 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2.1 ขออนุญาตจากคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ เพื่อขออนุญาตในการเก็บข้อมูลจากประชาชนหมู่บ้านโค้งตางบาง อำเภอน้ำหนาว จังหวัดเพชรบูรณ์

4.2.2 ขออนุญาตขอความอนุเคราะห์จากคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ รวมทั้งเครื่องมือที่เป็นแบบสัมภาษณ์และแบบแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ การสร้างอาชีพเสริมด้วยหลักสูตร “การนวดไทยเพื่อสุขภาพ 150 ชั่วโมง” เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกตรวจเครื่องมือดังกล่าว และนำไปเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจากประชาชนหมู่บ้านโค้งตางบาง อ.น้ำหนาว จ.เพชรบูรณ์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้ในการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากข้อมูลเอกสาร ตำรา ร่วมกับการสัมภาษณ์รายบุคคลและการสัมภาษณ์รายกลุ่ม

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาการบริการวิชาการอาชีพเสริมเพื่อสร้างรายได้ โดยใช้วิธีการประชามพื้นที่หมู่บ้านและการทำหลักสูตร
การจัดอบรม “การนวดไทยเพื่อสุขภาพ 150 ชั่วโมง” สร้างอาชีพเสริม ของชุมชนโค้งตาง อำเภอน้ำขุ่น จังหวัดเพชรบุรี

1.1 ผลการประชามพื้นที่หมู่บ้าน

ข้อมูลทั่วไป พบว่าผู้ให้ข้อมูล จำนวน 12 คน เป็นเพศหญิง จำนวน 1 คน เป็นเพศชาย ผู้ให้ข้อมูลครึ่งหนึ่งมีอายุ
มากกว่าหรือเท่ากับ 51 ปี ทุกคนมีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และนับถือศาสนาพุทธ ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 12 คน ประกอบอาชีพ
รับจ้าง จำนวน 1 คน ประกอบอาชีพค้าขาย ส่วนใหญ่ จำนวน 8 คน มีรายได้ไม่น้อยกว่า 10,000 บาทต่อเดือน และจำนวน 4 คน มี
รายได้ระหว่าง 10,000 ถึง 15,000 บาทต่อเดือน

ข้อมูลผลการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้กำหนดรหัสผู้ให้ข้อมูล คือ A01 ถึง A13 ตามลำดับที่ได้รับการสัมภาษณ์ โดยผล
การสัมภาษณ์เกี่ยวกับการลงประชามพื้นที่หมู่บ้านโค้งตาง อ.น้ำขุ่น จ.เพชรบุรี ดังนี้

1.1.1 หน้าที่ความรับผิดชอบงานต่างๆ ในหมู่บ้านพบว่า “...ดูแลลูกบ้านในหมู่บ้าน และเป็นผู้นำชุมชน ในการ
ประชุม ทำงาน เตรียมงาน จัดกิจกรรมต่างๆ...” (ผู้ให้ข้อมูล A01) “...ช่วยเหลืองานต่างๆในหมู่บ้านโค้งตาง...” (ผู้ให้ข้อมูล A02-
A13) “...ประชาสัมพันธ์และรวบรวมผู้ที่สนใจในหมู่บ้านเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆเพื่อพัฒนาทักษะของประชาชนในหมู่บ้าน เช่น การ
อบรมทำขนมไทย การอบรมทำอาหารไทย เป็นต้น...” (ผู้ให้ข้อมูล A02-A13) “...ดูแลความสะอาด ถนน และสถานที่ต่างๆของหมู่บ้าน
โค้งตาง...” (ผู้ให้ข้อมูล A04-A05) “...ช่วยเหลืองานหน่วยงานภาครัฐ...” (ผู้ให้ข้อมูล A06) “...จัดทำโครงการร่วมกับหน่วยงานของ
รัฐ...” (ผู้ให้ข้อมูล A07-A08) “...ประชาสัมพันธ์หมู่บ้านโค้งตางให้เป็นที่รู้จัก...” (ผู้ให้ข้อมูล A09) “...สนับสนุนประชาชนในหมู่บ้าน
ให้มีอาชีพเสริม...” (ผู้ให้ข้อมูล A10-A13)

1.1.2 การดำเนินงานในอดีตของหมู่บ้าน ด้านอาชีพเสริม พบว่า “...อบรมการทำขนมไทย หน่วยงานกรมพัฒนา
ฝีมือแรงงานเป็นผู้รับผิดชอบ อบรมการทำอาหารไทย หน่วยงานกรมพัฒนาฝีมือแรงงานเป็นผู้รับผิดชอบ และอบรมการทำกล้วยตาก
กล้วยฉาบ หน่วยงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเป็นผู้รับผิดชอบ...” (ผู้ให้ข้อมูล A01-A13)

1.1.3 ปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับอาชีพเสริม ในหมู่บ้าน พบว่า “...ประชาชนในหมู่บ้านไม่มีเวลาในการเข้ารับ การ
อบรม ทำให้ไม่สามารถประกอบอาชีพเสริมตามความสนใจได้...” (ผู้ให้ข้อมูล A01-A06) “...อาชีพเสริมไม่เหมาะสมกับความสามารถ
ของแต่ละบุคคล...” (ผู้ให้ข้อมูล A07-A09) “...ประชาชนไม่มีเวลาไปประกอบอาชีพเสริม เช่น ดูแลบิดามารดาในช่วงวันหยุด เป็น
ต้น...” (ผู้ให้ข้อมูล A10-A13)

1.1.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับอาชีพเสริม ในหมู่บ้าน พบว่า “...ขอเป็นอาชีพที่สามารถคิดตัวแต่ละคนไปตลอดชีวิต...”
(ผู้ให้ข้อมูล A01-A06) “...เป็นอาชีพที่สามารถทำได้ง่ายไม่ต้องออกไปตากแดดตากฝน...” (ผู้ให้ข้อมูล A07-A09) “... เป็นอาชีพ
ที่สามารถสร้างรายได้เป็นอย่างดี...” (ผู้ให้ข้อมูล A10-A13)

1.1.5 จุดเด่น ของหมู่บ้าน พบว่า “...ป่าชุมชน ที่มีพืชพันธุ์ธรรมชาติ เช่น ชมดอกระเจียว เห็ดโคน ชมดอกไม้
นานาพันธุ์ เป็นต้น...” (ผู้ให้ข้อมูล A01-A06) “...ในหมู่บ้านหรือระแวกใกล้ๆ จะมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจมาก เช่น แวะชมไว้พระ
หลวงพ่อบึงใจ เจ้าแม่กวนอิม วัดเขาน้อย เป็นต้น...” (ผู้ให้ข้อมูล A07-A09) “...หมู่บ้านมีคนทำอาหารอร่อย และเป็นอาหารสูตร
ท้องถิ่น เช่น ต้มยำเห็ดโคน ผัดผักหวานป่า น้ำพริกปลาทุ้ม ผักกะหล่ำปลีเห็ดหอม ข้าวหลาม เป็นต้น...” (ผู้ให้ข้อมูล A10-A13)

หัวข้อเรื่องความต้องการด้านอาชีพเสริมของประชาชนทั่วไปในปัจจุบัน พบว่า “...สนใจที่ไม่ต้องลงทุนมาก เช่น นวด
หรือสปา ที่สามารถนำความรู้มาใช้ได้เลยหลังจากอบรม เช่นการนวดไทยเพื่อสุขภาพ 150 ชั่วโมง...” (ผู้ให้ข้อมูล A01-A13) “...การทำ
กล้วยฉาบที่มีมากในหมู่บ้าน มาแปรรูป ในส่วนที่เป็นกล้วยที่ไม่สวย หรือช่วงที่ขายไม่ค่อยดี...” (ผู้ให้ข้อมูล A07-A09) “...ทำของขาย
ที่คนใช้ได้บ่อย และเป็นประโยชน์ เช่น การจัดทำผลิตภัณฑ์นวดเพื่อสุขภาพ...” (ผู้ให้ข้อมูล A10-A13)

1.2 ผลการศึกษาการทำหลักสูตรและการจัดอบรม “การนวดไทยเพื่อสุขภาพ 150 ชั่วโมง” สร้างอาชีพเสริมให้แก่
ประชาชนหมู่บ้านโค้งตาง อำเภอน้ำขุ่น จังหวัดเพชรบุรี

1.2.1 ขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรการนวดไทยเพื่อสุขภาพ 150 ชั่วโมง

1) ดำเนินการศึกษาข้อมูลการจัดทำหลักสูตรการนวดไทยเพื่อสุขภาพ 150 ชั่วโมง

2) ประสานงานกับเจ้าหน้าที่แพทย์แผนไทยที่รับผิดชอบการจัดทำหลักสูตรการนวดไทยเพื่อสุขภาพ 150

ชั่วโมง ณ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเพชรบุรี เพื่อขอข้อมูลและรายละเอียดต่างๆในการจัดทำหลักสูตรการนวดไทยเพื่อสุขภาพ 150
ชั่วโมง

3) จัดทำหลักสูตรการนวดไทยเพื่อสุขภาพ 150 ชั่วโมง

4) นำหลักสูตรการนวดไทยเพื่อสุขภาพ 150 ชั่วโมง ไปให้เจ้าหน้าที่แพทย์แผนไทยที่รับผิดชอบการจัดทำหลักสูตรการนวดไทยเพื่อสุขภาพ 150 ชั่วโมง ณ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเพชรบุรีตรวจสอบหลักสูตรที่จัดทำขึ้นว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่ ถ้าไม่ผ่านก็นำหลักสูตรมาแก้ไขให้ผ่านต่อไป

5) นำหลักสูตรการนวดไทยเพื่อสุขภาพ 150 ชั่วโมง ผ่านเกณฑ์ตามที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเพชรบุรีตรวจสอบเรียบร้อยแล้ว ส่งให้กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ เพื่ออนุมัติหลักสูตรให้ผ่านการรับรองถูกต้องตามกฎหมาย

6) เมื่อหลักสูตรการนวดไทยเพื่อสุขภาพ 150 ชั่วโมง ผ่านการรับรองเรียบร้อยแล้ว สามารถเปิดการจดทะเบียนได้ ต้องให้ตัวแทนของกรมบริการสุขภาพและตัวแทนสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเพชรบุรีลงพื้นที่ตรวจสอบสถานที่จดทะเบียน เครื่องมือการจดทะเบียน รายวิชาที่จัดการเรียนการสอน และอนุมัติการจดทะเบียน โดยมีมติให้ผ่าน ในการตรวจสอบสถานที่และเครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

1.2.2 ระยะเวลาในการจัดทำหลักสูตรการนวดไทยเพื่อสุขภาพ 150 ชั่วโมง ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการ 1 สัปดาห์

1.2.3 ผลการจดทะเบียนการนวดไทยเพื่อสุขภาพ 150 ชั่วโมง สร้างอาชีพเสริมให้แก่ประชาชนหมู่บ้านโค้งตาบง อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี ดังนี้

ขั้นตอนการอบรมการนวดไทยเพื่อสุขภาพ 150 ชั่วโมง

- 1) ประกาศรับสมัครและรับสมัครผู้ที่สนใจเข้ารับการอบรมนวดไทยเพื่อสุขภาพ 150 ชั่วโมง
- 2) เตรียมสถานที่จัดการอบรมนวดไทยเพื่อสุขภาพ 150 ชั่วโมง
- 3) เตรียมรายวิชาสำหรับจัดการเรียนการสอนนวดไทยเพื่อสุขภาพ 150 ชั่วโมง
- 4) เตรียมอาหารกลางวัน และอาหารว่าง สำหรับผู้เข้ารับการอบรมนวดไทยเพื่อสุขภาพ 150 ชั่วโมง
- 5) เชิญวิทยากรมาอบรมให้กับผู้เข้ารับการอบรมการนวดไทยเพื่อสุขภาพ 150 ชั่วโมง
- 6) เตรียมเล่มเอกสารเก็บข้อมูลภาคสนามหลังจากอบรมภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเสร็จเรียบร้อยแล้ว
- 7) จัดทำประกาศนียบัตรให้แก่ผู้ผ่านการอบรมการนวดไทยเพื่อสุขภาพ 150 ชั่วโมง
- 8) ขึ้นทะเบียนผู้ผ่านการอบรมการนวดไทยเพื่อสุขภาพ 150 ชั่วโมง ณ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเพชรบุรี

1.2.4 ระยะเวลาในการอบรมการนวดไทยเพื่อสุขภาพ 150 ชั่วโมง จำนวน 25 วัน โดยจัดอบรมการนวดไทยเพื่อสุขภาพ 150 ชั่วโมง ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

2. ผลรายได้เพิ่มขึ้นจากอาชีพเสริมของประชาชนหมู่บ้านโค้งตาบง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

ผลรายได้จากอาชีพเสริมของประชาชนหมู่บ้านโค้งตาบง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 13 คน พบว่า ผู้ให้ข้อมูล ทั้ง 13 คนมีรายได้ ตั้งแต่ 6,000 ถึง 20,000 บาทต่อเดือน จำนวนเงินโดยเฉลี่ยเท่ากับ 10,154 บาทต่อเดือน และรายได้เสริมภายหลังจากอบรมอาชีพเสริม พบว่า มีรายได้เสริม ตั้งแต่ 3,600 ถึง 27,000 บาทต่อเดือน จำนวนเงินโดยเฉลี่ยเท่ากับ 9,738 บาทต่อเดือน ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1 มีรายได้เสริมภายหลังจากการอบรมมากที่สุดคือ 27,000 บาทต่อเดือน รองลงมาคือผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2 และคนที่ 5 มีรายได้เสริมภายหลังจากการอบรมคือ 16,800 บาทต่อเดือน ส่วนผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4 มีรายได้เสริมภายหลังจากการอบรมน้อยที่สุด คือ 3,600 บาทต่อเดือน รองลงมาคือคนที่ 11 มีรายได้เสริมภายหลังจากการอบรมคือ 3,800 บาทต่อเดือน เมื่อเปรียบเทียบกับรายได้เดิม พบว่าค่าเฉลี่ยของรายได้เท่ากับ 10,154 บาทต่อเดือน

อภิปรายผล

การอภิปรายผลจำแนกตามวัตถุประสงค์ พบว่าผลการศึกษาดูการบริการวิชาการอาชีพเสริมเพื่อสร้างรายได้ โดยใช้วิธีการประชุมพื้นที่หมู่บ้านและการทำหลักสูตร การจดทะเบียน “การนวดไทยเพื่อสุขภาพ 150 ชั่วโมง” สร้างอาชีพเสริม ของชุมชนโค้งตาบง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี โดยจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการลงประชามติพื้นที่หมู่บ้านโค้งตาบง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี พบว่าผู้ให้ข้อมูลมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกิดขึ้นของหมู่บ้าน เช่น การประชุม ทำงาน เตรียมงาน จัดกิจกรรมต่างๆ ดูแลความสะอาด ถนน และสถานที่ จัดทำโครงการร่วมกับหน่วยงานของรัฐและช่วยเหลืองานหน่วยงานภาครัฐ อดิมีการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาชีพเสริม ได้แก่ อบรม การทำขนมไทย อบรมการทำอาหารไทย และอบรมการทำกล้วยตาก กล้วยฉาบ โดยจุดเด่นของหมู่บ้าน ได้แก่ ป่าชุมชน สถานที่ท่องเที่ยว และอาหารท้องถิ่น ความต้องการด้านอาชีพเสริมของประชาชนทั่วไปในปัจจุบัน สนใจเรื่องการนวดผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับการนวดและสุขภาพ

สอดคล้องกับการศึกษาเรื่องความสำเร็จในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” (จำรัส โคตะยันต์ และวิไลวรรณ สมโสภณ, 2554) ที่ศึกษาสภาพการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จต่อการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยแบ่งผู้ให้ข้อมูลออกเป็น 1) ผู้นำชุมชน 2) เจ้าหน้าที่รัฐและ 3) ตัวแทนชาวบ้าน วิธีการในเก็บรวบรวมข้อมูลคือการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม และการวิจัยเชิงเอกสาร ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงพบว่า หมู่บ้านมีผู้นำที่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ชาวบ้านในเรื่องการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง เป็นที่ปรึกษาและเป็นผู้ประสานระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับหมู่บ้านมีความพร้อมที่จะเสียสละให้แก่ส่วนรวม มีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพเพื่อให้สมาชิกในหมู่บ้านช่วยเหลือกัน ชาวบ้านมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองและครอบครัวตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) ปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการลดรายจ่าย บางครัวเรือนไม่มีเงินทุนในการประกอบอาชีพ ด้านการเพิ่มรายได้ ขาดตลาดรองรับผลผลิตการเกษตร ด้านการประหยัด เงินออมทรัพย์ค่อนข้างน้อย ด้านการเรียนรู้ คนรุ่นใหม่ไม่ใส่ใจที่จะสืบทอดวัฒนธรรม ประเพณีดั้งเดิม ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ไม่มีการปลูกป่าทดแทน และด้านการเอื้ออาทร คนร่วมกิจกรรมในชุมชนมีจำนวนน้อย 3) ปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จต่อการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ปัจจัยภายในได้แก่ บทบาทที่โดดเด่นของผู้นำ ความสัมพันธ์ทางเครือญาติที่ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การมีพุทธศาสนาและวัดเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ ความสามัคคีในชุมชน การจัดเวทีชุมชน สภาพพื้นที่ที่เอื้ออำนวยต่อการผลิตทางการเกษตร ส่วนปัจจัยภายนอก ได้แก่ การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ และชุมชนภายนอก

และสอดคล้องกับการศึกษาเรื่อง เครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนต้นแบบในองค์กรชุมชนตำบลไร่ชิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม (พัชรารัตน์ สุภะ, 2561) ที่ศึกษาเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนต้นแบบในองค์กรชุมชนตำบลไร่ชิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า ชุมชนในตำบลไร่ชิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม เป็นการบริหารชุมชนท้องถิ่นขนาดใหญ่ ประกอบด้วย 14 หมู่บ้าน 28 ชุมชน มีจำนวนประชากรทั้งหมด 24,866 คน โดยแยกเป็นชาย 11,794 คน หญิง 14,982 คน สภาพพื้นที่ของตำบลไร่ชิง มีสภาพพื้นที่ราบลุ่มมีที่ดินอุดมสมบูรณ์ มีแม่น้ำท่าจีนไหลผ่านและมีคลองหลายสาย จึงเหมาะสมแก่การประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม เดิมประชากรส่วนใหญ่ใช้พื้นที่เกษตร เช่น สวนผลไม้ สวนผัก ต่อมาเมื่อมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาในด้านต่างๆ สู่ความเป็นชุมชนเมืองโดยการร่วมกันพัฒนาทั้งจากทางภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันทางสังคมอื่นๆ เป็นเครือข่ายพหุภาคีร่วมกันพัฒนาชุมชนตำบลไร่ชิง โดยการใช้วัดเป็นศูนย์กลางแห่งการพัฒนา มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาในด้านต่างๆ มากมายที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชนและประชาชนทั่วไป เช่น โรงพยาบาลเมตตาประชารักษ์ โรงเรียนวัดไร่ชิงสุนทรอุทิศ โรงเรียนวัดไร่ชิงวิทยา เทศบาล เมืองไร่ชิง สถาบันพัฒนาครูเป็นต้น และในส่วนของชุมชนตำบลไร่ชิงเองก็มีวิวัฒนาการ การพัฒนาอย่างต่อเนื่องจากชุมชนชนบทที่มีอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลักก้าวไปสู่ความเปลี่ยนแปลงที่เป็นชุมชนเมือง โดยการมีส่วนร่วมจากองค์กรต่างๆ จนเกิดเป็นเครือข่ายเกิดขึ้นเพื่อที่จะพัฒนาชุมชนร่วมกัน โดยอาศัยทุนพลังท้องถิ่นคือ ทุนทางทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ทุนทางสังคม และวัฒนธรรม ทุนทางความรู้ และทุนทางเศรษฐกิจ ที่มีอยู่ในชุมชน จึงทำให้เกิดการพัฒนาที่เปลี่ยนแปลงจากชุมชนชนบทสู่ความเป็นชุมชนเมือง โดยความร่วมมือของทุกๆ ฝ่ายในตำบลไร่ชิง

ส่วนผลการทำหลักสูตร การจัดอบรมการนวดไทยเพื่อสุขภาพ 150 ชั่วโมง สร้างอาชีพเสริมให้แก่ประชาชนหมู่บ้านไค้งตาบาง อำเภอยาง จังหวัดเพชรบุรี พบว่ามีการดำเนินการทำหลักสูตรฯ ตามขั้นตอนกระบวนการและระยะเวลาในการจัดทำหลักสูตรการนวดไทยเพื่อสุขภาพ 150 ชั่วโมง ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการ 1 สัปดาห์ ส่วนการจัดอบรมการนวดไทยเพื่อสุขภาพ 150 ชั่วโมง สร้างอาชีพเสริมให้แก่ประชาชนหมู่บ้านไค้งตาบาง อำเภอยาง จังหวัดเพชรบุรี มีการดำเนินการตามขั้นตอนในหลักสูตรฯและใช้ระยะเวลาในการอบรมการนวดไทยเพื่อสุขภาพ 150 ชั่วโมง จำนวน 25 วัน โดยจัดอบรมการนวดไทยเพื่อสุขภาพ 150 ชั่วโมง ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี สอดคล้องกับการศึกษาเรื่องการวางแผนกลยุทธ์การพัฒนาอาชีพและรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า (นพศร ศรีชัย และพีรพล ไตรทศวิทย์, 2554) มีวัตถุประสงค์เพื่อการวางแผนกลยุทธ์การพัฒนาอาชีพและรายได้ให้กับประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ประกอบการอาชีพ จำนวน 10 คน และใช้แบบบันทึกการสนทนากลุ่มการจัดเวทีประชาคมระดับตำบล จำนวน 46 คน ผลการศึกษาพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่าได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการส่งเสริมพัฒนาอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้และการผลิต โดยการฝึกอบรมให้ความรู้เพื่อการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน การถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตร จัดการส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ประกอบการอาชีพเกี่ยวกับการจัดตั้งกลุ่มอาชีพวิสาหกิจชุมชน สนับสนุนการพัฒนาในรูปแบบผลิตภัณฑ์ คุณภาพและการจำหน่ายสินค้า ส่งเสริมการเกษตรแบบยั่งยืน โดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์แบบชีวภาพและการเกษตรที่ปลอดภัยจากสารพิษ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทุกมิติที่ควรเข้าร่วมทางด้านองค์กรต้องมีการพัฒนาความรู้ ความสามารถ สมรรถนะของบุคลากรและองค์กรให้อยู่ในระดับมาตรฐาน ดำเนินการจัดระบบข้อมูลเพื่อการวางแผนพัฒนาให้มีความทันสมัย มีการปรับปรุง

โครงสร้างและกระบวนการทำงานภายในองค์กร ประการสำคัญ คือต้องมีการสนับสนุนงบประมาณในการตั้งกลุ่มอาชีพ มีการตรวจติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อการพัฒนาอาชีพและรายได้ให้กับประชาชนอย่างยั่งยืน

และสอดคล้องกับการศึกษาเรื่องนวัตกรรมการจัดการตนเองของชุมชนโยธาเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจบนฐานวัฒนธรรมชุมชน (ชนัญชิตา ทิพย์ญาณ, ชวน เพชรแก้ว, สุรวาทิ จินาญาติและธนิศา สุขารมย์, 2564) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการจัดการตนเอง ของชุมชนด้านอาชีพตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงและ 2) ศึกษาหาตัวแบบนวัตกรรมจัดการตนเองด้านการพัฒนาอาชีพเพื่อความมั่นคงของเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรมชุมชน ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพโดยศึกษาเอกสาร ศึกษาภาคสนาม สัมภาษณ์เชิงลึก และสนทนากลุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง แบ่งเป็น 4 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ 1) หน่วยงานภาครัฐระดับอำเภอ 2) หน่วยงานภาครัฐระดับส่วนท้องถิ่น 3) นักวิชาการ และ 4) ประชาชน จำนวน 10 คน นำข้อมูลที่ได้สังเคราะห์เนื้อหาเพื่อนำไปสู่การบูรณาการและสร้างองค์ความรู้ใหม่ ผลการศึกษาพบว่า 1) การจัดการตนเองของชุมชนเน้นวิถีวัฒนธรรมบนฐานเศรษฐกิจพอเพียงคือชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนาเป็นหลัก และทำไร่ ทำสวนเป็นอาชีพเสริม การประกอบอาชีพดังกล่าวชาวบ้านได้มีการเปลี่ยนแปลงจากการผลิตแบบยังชีพเป็นแบบเพื่อขาย และเน้นการปฏิบัติการร่วมกลุ่มอาชีพ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความมั่นคงและความอยู่ดีมีสุขของคนในชุมชนกลุ่มอาชีพของชุมชนโยธา ได้แก่ 1.1) กลุ่มอาชีพชุมชนตำบลป่าเว 1.2) กลุ่มอาชีพชุมชนตำบลทุ่งและ 1.3) กลุ่มอาชีพชุมชนตำบลเสม็ด และ 2) ตัวแบบนวัตกรรมจัดการตนเองด้านอาชีพเพื่อความมั่นคงของเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรมชุมชนคือแบบการพัฒนาอาชีพที่เหมาะสมเพื่อความมั่นคงของเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรมชุมชน มีองค์ประกอบสำคัญ 6 องค์ประกอบได้แก่ 1.1) ด้านผู้นำ 1.2) ด้านความเป็นกลุ่มอาชีพ 1.3) ด้านผลผลิต 1.4) ด้านการปรับตัวของชุมชน 1.5) ด้านฐานคิด และ 1.6) ด้านการจัดการตนเองของชุมชนมีการเรียนรู้และสืบต่อกันภายในชุมชนเพื่อความเหมาะสมสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของชุมชน

สรุปผลการวิจัย

ผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 92.3 เป็นเพศหญิง มีอายุมากกว่าหรือเท่ากับ 51 ปี ทุกคนมีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และนับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 92.3 ประกอบอาชีพรับจ้าง และร้อยละ 61.5 มีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาทต่อเดือน ผลการสัมภาษณ์พบว่าผู้ให้ข้อมูลมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกิดขึ้นของหมู่บ้าน เช่น การประชุม ทำงาน เตรียมงาน จัดกิจกรรมต่างๆ จัดทำโครงการร่วมกับหน่วยงานของรัฐ

ผลการทำหลักสูตรและการจัดอบรมการนวดไทยเพื่อสุขภาพ 150 ชั่วโมง สร้างอาชีพเสริม พบว่ามีการทำหลักสูตรฯ ตามขั้นตอน ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการ 1 สัปดาห์ ส่วนการจัดอบรมสร้างอาชีพเสริมมีการดำเนินการตามขั้นตอนในหลักสูตรฯ และใช้ระยะเวลา 25 วัน ส่งผลให้รายได้ของผู้ให้ข้อมูล จำนวน 13 คน มีรายได้เพิ่มขึ้น เฉลี่ย 9,738 บาทต่อเดือน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรมีขยายผลไปยังตำบลอื่นๆ ภายในจังหวัดและจังหวัดอื่นๆ เพื่อเป็นตัวอย่างในการสร้างความยั่งยืนและสร้างภาคีเครือข่าย
2. ประชาชนในหมู่บ้านเคียงตาง อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี เข้าร่วมโครงการมีจำนวนน้อย เนื่องจากประชาชนไม่มีเวลา ในการเข้ารับการอบรม การอบรมใช้เวลาหลายวัน
3. ประชาชนไม่สามารถเข้ารับการอบรมได้ เนื่องจากมีภารกิจทางครอบครัว เช่น “...ต้องหารายได้เลี้ยงครอบครัวเป็นรายวัน ถ้ามาเข้ารับการอบรมจะไม่มีเงินเลี้ยงครอบครัว...”

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการนำหลักสูตรอื่นๆ ไปใช้ในการพัฒนาสร้างอาชีพให้กับประชาชนในชุมชน เนื่องจากหลักสูตรที่ได้จัดทำขึ้นสามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชนได้ แต่หลักสูตรนั้นต้องเหมาะสมกับประชาชนในชุมชนด้วย
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรอนุมัติจัดทำโครงการตามระยะเวลาที่กำหนดอย่างชัดเจน เพื่อการดำเนินงานจะได้เป็นไปตามวัตถุประสงค์อย่างรวดเร็ว
3. ควรนำรูปแบบการวิจัยแบบผสมผสาน ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลในหลากหลายมิติ และครอบคลุมเหมาะสมกับการพัฒนาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- จำรัส โคตะยันต์ และวิไลวรรณ สมโสภณ. (2554). ความสำเร็จในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข”. วารสาร
การบริหารท้องถิ่น. 4(3), 63-73.
- ชนัญชิตา ทิพย์ญาณ, ชวน เพชรแก้ว, สุธาวดี จินาญาติและธนิศา สุขารมย์. (2564). นวัตกรรมการจัดการตนเองของชุมชนไชยาเพื่อ
ความมั่นคงทางเศรษฐกิจบนฐานวัฒนธรรมชุมชน. วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม, 5(1), 47-60.
- นพพร ศรีชัย และพีรพล ไตรทศาวิทย์. (2554). การวางแผนกลยุทธ์การพัฒนาอาชีพและรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า.
วารสารการบริหารท้องถิ่น, 4(3), 28-40.
- พัชรารัตน์ ศุภภะ. (2561). เครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนต้นแบบในองค์กรชุมชนตำบลไร่ซิง อำเภอสามพราณ จังหวัด
นครปฐม. วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย, 2(2), 69-80.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี. (2564). ประวัติความเป็นมามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี. <<https://www.pbru.ac.th/pbru/resolution>> (สืบค้นเมื่อ วันที่ 1 มกราคม).
- สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอท่ายาง. (2554). การพัฒนาหมู่บ้าน. เพชรบุรี: สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอท่ายาง.